

Ochotnický, 2. úryvek z předlohy
DPB Ostrava

PRAŽSKÁ INFORMACNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

11. III. 1980

Smích, který nezbytně potřebujeme

AK
V programu k premiéře hry A. N. Ostrovského „I chytrák se spálí“, kterou nastudoval soubor DPB, je citován úryvek z projevu A. V. Lunačarského u příležitosti 100. výročí úmrtí A. S. Gribojedova. A ne náhodou. Lunačarský říká, že by bylo krásné, kdyby všichni Aristofanové a Gribojedové už nebyli potřební, mohli být čteni jen jako historické příklady, a pokračuje: „... Bohužel tomu tak není, bohužel jsou to dosud naši spoluobčané, bohužel žijí mezi námi, protože žije to, proti čemu bouřili. Žije to, k čemu cítíme odbor, žije to, co si zaslouží opovržení. A tomu je zapotřebí se vysmát.“

Při sledování Ostrovského hry jako by divák slyšel slova Lunačarského někde velmi blízko a stejně naléhavě, jako v době, kdy byla opravdu proslovena. Ostrovský — bohužel — zůstává našim současníkem, protože v mnohých z nás dosud přezívají všechny špatné vlastnosti, které dokáže tak znamenitě odhalit a zesměšnit svým nemilosrdným satirickým perem. A znovu si uvědomíme, že velikost každého umělce je především v jeho schopnosti zobecňovat, ozvláštňovat realitu a nikoli ji fotografovat. Pronikat pod její povrch a zjevovat tu pravdu o skutečnosti, která je tedy smyslem lidského jednání ve všech hlubokých souvislostech života.

Inscenace v DPB (režie P. Palouš) se příliš nedrží dobových realit (pokud jde o výpravu a kostýmy), ani věrnosti v psychologii a jednání postav. Vznikl tak svěbytný divadelní tvar, ve kterém je vše soustředěno právě na odhalení už

zmrtněných lidských nectností. Čtyři „smutní klauni“ vmontovaní do Ostrovského zvenku zcela funkčně, jsou filozofickým uzemněním satirického výsměchu, zastupují vlastně kladného hrdinu, kterého Ostrovský do galérie svých postav nezařadil. Vzbuzují v divákovi zvláštní pocit lítosti tak podobný smutku Lunačarského. Prozářená neilustrativní scéna s využitím točny je světem pro sebe, je jevištěm, na kterém můžeme zahlédnout i sami sebe. Herečtí představitelé jednotlivých postav neakcentují psychologické motivy jednání, ale důsledně ve shodě s tvarem celého představení odhalují především typické rysy svých postav. Za všechny jmenujme O. Prajznera (Glumov), Š. Ranošovou (Turusinová), A. Tománkovou (Mamajevová), V. Janků (Mášenka), J. Zacha (Mamajev), a J. Dvořáka (Krutický). Celé představení pak potvrzuje úsilí tvůrců povýšit lokalitu příběhu do současné aktuální roviny a je třeba říci, že toto úsilí je završeno úspěchem.

Znovu si však při sledování tohoto představení uvědomíme, jak mnoho naší dramatické chybí výrazný komediální a satirický talent, který by dokázal pronikavostí svého pohledu a prostřednictvím očistujícího smíchu pranýřovat všechno, co leckde ještě brání rozvoji naší společnosti. Takový Ostrovský, Molière, Gogol, Gribojedov našich dnů, naši současnost. Protože řečeno s Lunačarským: „Satirická komedie, to je ozón, to je smích, který nutně potřebujeme...“

ŠÁRKA KOSKOVÁ

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Rudé právo, Praha

ze dne

-1. IV 1980

Ostrovského komedie *I chytrák se spálí* patří k nejhranějším autorovým dílům. S úspěchem ji nastudovalo pražské Realistické divadlo Zdeňka Nejedlého. Koncem února měla premiéru v Divadle Petra Bezruče v Ostravě. Režii jí připravil Pavel Palouš. Na snímku Blanka Materová, Ludmila Bednářová a Otakar Prajzner.

Foto VLADIMÍR DVORÁK

Ostrovský, I chytrák se spálí DPB Praha

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Ostrovský večerník

-3. III. 1980

Čas. Kultura, Vyšehrad

V PÁTEK 22. ÚNORA uvedlo DPB na scénu inscenaci hry A. N. Ostrovského *I chytrák se spálí*. Na snímku je představitel hlavní postavy Otakar Prajzner a herečka Alena Tománková.

Foto VLADIMÍR DVORÁK

Ostrovský: Chytrák (DPB)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 tel. 29 73 74

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

1 1. IV. 1980

ze dne

Ostrovský: Chytrák (DPB)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

25. III. 1980

ze dne

Snímek zachycuje Blanku Maierovou a Otakara Pražnera v komedii A. N. Ostrovského „I chytrák se spálí“, která měla v ostravském Divadle Petra Bezruče premiéru 22. února, režisérem představení je Pavel Palouš.

(Foto: Vladimír Dvořák)

Hru A. N. Ostrovského „I chytrák se spálí“ uvádí v současné době Divadlo Petra Bezruče v Ostravě v režii Pavla Palouše. Na snímku Štěpanka Ranošová a Milan Sova.

Foto: Vladimír Dvořák

Ostrovskij, 2 úryvky se máčí
DPB Ostrava

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

21. 11. 1980

K PREMIÉRE V DPB

A. N. Ostrovskij: I chytrák se spálí

Výnosné místo, Vlci a ovce, Bouře, Les, Sněhurka, Nemá kocour pořád posvícení... Známe tituly z rozsáhlé tvorby průkopníka a mistra ruského realistického dramatu, který ve svých 47 hrách nejenom podal kritický obraz společnosti své doby, ale vytvořil i řadu nestárnoucích charakterových typů, vděčných ženských rolí, a v neposlední řadě svérázný typ komedie. Některé jeho hry jsou přece jen příliš spojeny s aktuálními problémy Ruska počátku druhé poloviny minulého století, ale jiné, jako právě komedie I chytrák se spálí, si všimají natolik obecně lidských vlastností, slabostí a nectností, že ani po více než sto letech neztratily na živosti.

Ostrovského groteska, kterou pro svůj repertoár vybralo DPB v Ostravě, vypráví o mladém nevýznamném úředníčkovi a jeho nekompromisní cestě za cílem, který si pro svůj život zvolil. Glumov se chce mít dobře — vyšplhat se na společenském žebříčku, zajistit si co nejlépejší místo v zaměstnání, hmotně zabezpečit, vhodně se oženit... Je chytrý a dobře ví, jak to chodí — a rozhodne se přistoupit na hru, kterou společnost vyžaduje. Přizpůsobuje se jednotlivým možným protektorům a vlivným osobnostem, dvoří se tetičce,

když vidí, že jí je to vítáno a jemu to pomůže k místu, předstírá, lichotí, vyhoví tu a pomluví jinde. Jenomže jednou jeho drzá hra musí přece jen prasknout. Společnost se musí díky Glumovovi podívat na svůj skutečný obraz. Otázkou je, mohou-li ale vinu svalit jen a jen na tohoto mladého muže, kterému se zpočátku všichni tak obdivovali...

Celý příběh zpracoval Ostrovskij v humorném tónu, vytvořil řadu výborných komických postav a vtipných situací. I chytrák se spálí patří k jeho nejlepším komediím, i při zachování kritického obrazu, který podává, a který má co říci i dnešním divákům. Jak tuto aktuálnost Ostrovského kritiky, tak humor hry podtrhuje nový překlad Jiřího Prokopa, který se stal podkladem inscenace režiséra Pavla Palouše na scéně DPB. Kostýmy a výpravu vytvořila Marta Roszkopfová, vedle Otakara Prajznera, v roli Glumova hraje Blanka Meierová, Jiří Zach, Alena Tománková, Luděk Eliáš v alternaci s Jindřichem Dvořákem, Milan Sova, Štěpánka Ranošová, Věra Janků, Michal Przebinda, Ludmila Bednářová, Raďvana Havelková j. h., Lída Noárová a Jan Odl. Premiéra bude na scéně DPB v pátek 22. 2. v 19 hod. (ab)

